

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА
НАУКОВА
УСТАНОВА

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ
ОСВІТИ»

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В
ОСВЕНЦІМІ

УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК В М. ЕЛЬБЛОНГ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачєво
16 травня 2024 року

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «16» травня 2024 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 488 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЛКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	462
ПІГОШ В.А. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК В РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: СУЧАСНІСТЬ ТА ВИКЛИКИ.....	464
ПРОСКУРА В.Ф., БОНДАР Д. СУТНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА: АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНИХ ПІДХОДІВ.....	466
ПУГАЧЕВСЬКА К.Й., ГОНАК О.І. ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ.....	470
РАДОВАНОВІЧ М., МОЛНАР-БАБЛЯ Д.І. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ.....	472
САВЧИН Є., ФЕЄР О.В. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ -НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	474
СОСКІДА І.М., ЖЕРЕБАК О.В., БІРЮКОВ В.В. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСНОВНИХ МУЗЕЙНИХ ФОНДІВ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ.....	475
УДВОРГЕЛІ Л.І., МОЛНАР-БАБЛЯ Д.І., КОРНІЙЧУК Б. ГАСТРОНОМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	478
УДВОРГЕЛІ Л.І., СОСКІДА І.М., ШТЕЛЯ Я.М. БЕЗПЕКА ГОТЕЛІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	481
FEYER O., PAULYK A. OSOBITOSTI ZABEZPEČENIA FUNGOVANIA PREMIESTNENÝCH RODNÍKOV.....	483
ШАШОВЕЦЬ Й. П. НЕФОРМАЛЬНА ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ: НЕГАТИВНІ ТА ПОЗИТИВНІ НАСЛІДКИ.....	484

РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

досягається не лише через сплату податків, але й за рахунок добровільних відрахувань на різноманітні регіональні соціальні програми [2].

Підприємство не лише витратить гроші, але й заробить гроші, підтримуючи добробут працівників, надаючи конкурентоспроможну заробітну плату та проводячи соціальні заходи. Компанії сприяють високій продуктивності та задоволеності працівників завдяки сприятливому робочому середовищу, що зменшує текучість кадрів і підвищує лояльність. Надання конкурентоспроможної заробітної плати сприяє залученню та утриманню висококваліфікованих працівників, що підвищує якість виробництва та конкурентоспроможність компанії на ринку. Заходи соціального характеру, такі як корпоративні заходи, спонсорство чи підтримка благодійних ініціатив, сприяють формуванню позитивного іміджу компанії в очах співробітників, клієнтів і громадськості.

Отже, інвестування це не лише вливання капіталу в компанію але і інвестування коштів в підтримку соціальної складової в середині компанії та поза нею. Це може позитивно вплинути на попит на товари та послуги компанії, її репутацію та стосунки з зацікавленими сторонами.

Література:

1. Голік О. Соціальна відповідальність бізнесу в період воєнного стану [Електронний ресурс] – Режим доступу. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e3680e1b-cb02-4652-b0d6-8d5cab28fe69/content>
2. Орлов О. Соціальна відповідальність бізнесу [Електронний ресурс] – Режим доступу. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/17550/1/Orlov%20577-579.pdf>

УДК 069.5:004:355.01(043.2)

СОСКІДА І.М.
асистент кафедри готельно-ресторанної та музейної справи
ЖЕРЕБАК О.В.
асистент кафедри готельно-ресторанної та музейної справи
БІРЮКОВ В.В.
здобувач вищої освіти
Мукачівський державний університет

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСНОВНИХ МУЗЕЙНИХ ФОНДІВ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Тема цифровізації музейних фондів в Україні наразі є надзвичайно актуальною як ніколи через повномасштабне вторгнення росії в Україну, що і підтверджується статистичними даними від Мінкульту: на державному обліку перебуває понад 130 тисяч об'єктів культурної спадщини. З них понад 550 об'єктів зруйновано або пошкоджено через російську агресію [5]. Завдано збитків 1271 об'єкту культурної інфраструктури [2]. І ці цифри зростають з кожним днем, адже війна триває.

Для того, щоб мати змогу вберегти надзвичайно цінні експонати та загалом національну та культурну спадщини, одним з варіантів є рухатись в

РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

напрямку цифровізації музейних фондів, оскільки цифрова трансформація необхідна як для раритетних об'єктів, так і сучасних. Створення сучасного цифрового простору для музейних культурних цінностей буде доцільним для відвідувачів, власників та авторів музейних культурних цінностей, зовнішніх інвесторів і музеїв загалом. У сучасних музеях отримують свій розвиток такі напрями інформаційних технологій, як цифрові технології. Інтенсивний розвиток цих технологій і поява оновлених інструментів візуалізації сприяли появі та поширенню у практиці музеїв віртуальних екскурсій.

Починаючи з 2023 року 12 музеїв України розпочали тестувати прототип електронної системи обліку. Це дозволить відмовитися від паперового варіанту та простіше взаємодіяти з державними та міжнародними сервісами.

Після тестування системи культурними установами та її допрацювання електронний облік впровадять у всіх музеях, які зберігають предмети фонду. Це допоможе відмовитися від паперового варіанту.

Проект також дозволить цим установам самостійно додавати до системи реєстру дані про музейні предмети, які в них реставруються, перевозяться або були втрачені. Окрім цього, реєстром можна буде користуватися для взаємодії з державними та міжнародними системами та сервісами, щоб отримувати дозволи на вивіз культурних цінностей та інтегрувати Україну в мистецьку спільноту Європи.

«Державна частина Музейного фонду України наразі налічує понад 12 мільйонів об'єктів. З початком повномасштабної війни потреба в діджиталізації музейних ресурсів України стала нагальною. Разом з обстрілами, пограбуваннями та руйнуваннями музеїв, знищується облікова документація, яка містить всю важливу інформацію про музейні цінності», — додали в МКІП.[1]

Наступний етап впровадження системи — аналіз рівня комп'ютеризації музейних установ та вже існуючих систем електронного обліку, які використовуються на території України. За результатами першого етапу та фідбеку від музеїв, розробники ПО проведуть аналіз бізнес-процесів, реалізованих в електронній системі, та доопрацюють її. В подальшому задачею Міністерства культури та інформаційної політики України буде забезпечити реєстрацію в системі всіх установ, уповноважених на зберігання предметів Музейного фонду України. Окрім цього, відкриті дані реєстру будуть опубліковані на інформаційному веб-ресурсі для популяризації українського мистецтва та музейних колекцій.

Основні проблеми, що пов'язані з цифровізацією культурної спадщини України – у частині музеїв та архівів це зробити наразі неможливо, зокрема, там, де тривають активні бойові дії або залишається високою ймовірність обстрілів. Тому питання оцифрування таких установ буде перенесено на мирний час.

РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Крім того, для цифровізації потрібно дороге обладнання. Так, для оцифрування картин використовують безконтактне сканування, для книжок і документів – планетарні сканери, для світлин – планшетні сканери. Сучасні технології дозволяють створити 3D моделі експонатів – для цього великі та об’ємні предмети фотографують з усіх боків та створюють тривимірну модель. Іншими словами, оцифрування неможливо зробити звичайним мобільним телефоном чи фотоапаратом – потрібне якісне програмне забезпечення, обладнання й аксесуари (штативи, змінні об’єктиви, додаткове освітлення тощо). Особливо це стосується природничих музеїв, які оцифровують ботанічні або зоологічні колекції – гербарії, колекції комах тощо.

Ще одна проблема – величезний масив матеріалів, що підлягають оцифруванню. Так, у Національному науково-природничому музеї НАН України зберігається 2,5 мільйона експонатів, а в Інституті зоології імені Шмальгаузена НАН України – близько 6,7 мільйона. Якщо навіть взяти колекцію Національного художнього музею України – 40 тисяч музейних предметів – нескладно здогадатися, що на їхнє сканування та фотографування підуть десятиліття. Тому потрібен фаховий відбір того, що підлягає оцифруванню у першу чергу.

Позитивні приклади вже є – попри війну, цифровізація відбувається за підтримки міжнародних донорів. Так, Національний заповідник «Києво-Печерська лавра» отримав грант від ІСОМ (Міжнародна рада музеїв) обсягом майже 12 тисяч євро на закупівлю обладнання для оцифрування архіву 50-х років ХХ ст.

Сканування документів, фотографій та метричних книг проводять і у Стрийському краєзнавчому музеї. Відповідне обладнання для сканування надав польський фонд “Збережімо спадщину”.

На Рівненщині у державному історико-культурному заповіднику Острога оцифровують фондову колекцію, яка налічує понад 78 тисяч експонатів. Кошти отримали завдяки гранту, який організувала ГО “Братство імені князів Острозьких” спільно з Інститутом ім. Гете та МЗС Німеччини. Особливої уваги заслуговує ікона Апостола з апостольського іконостаса, яка надійшла до музею у жахливому стані. Тому її важливо сфотографувати зараз, до реставрації, щоб згодом можна було порівняти [5].

Проект цифровізації реалізується Представництвом Фонду міжнародної солідарності в Україні та фінансується Канцелярією Прем’єр-міністра Республіки Польща в рамках реалізації громадського завдання під назвою: «Впровадження електронної системи реєстру Музейного фонду України» [3].

Також з березня 2022 року міністерство культури України створило сайт для збору доказів руйнування культурної спадщини в результаті російської агресії. А у жовтні з’явився 3D-тур Іванківським історико-краєзнавчим музеєм, який російські агресори знищили наприкінці лютого 2022 року. Під час туру можна подивитися на залишки будівлі, зазирнути всередину, побачити загальну панораму музею, а також руйнування навколо.[1]

РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, як ми можемо бачити, Україна вже зробила перші важливі кроки в напрямку цифровізації та розвитку інформаційних технологій в музейній сфері, з метою збереження не лише своєї культурної спадщини, а й світової, це дозволить зберегти музейний фонд для нащадків від знищення та розкрадання росією. На нашу думку важливо продовжувати рухатись в цьому напрямку, та забезпечувати все більше і більше музеїв необхідними засобами для цифрофікації та комп'ютеризації..

Література:

1. <https://ms.detector.media/trendi/post/31218/2023-02-18-v-ukraini-pochaly-tsyfrovizuvaty-muzeyny-fond/>
2. <https://detector.media/infospace/article/207670/2023-02-03-ministerstvo-kultury-cherez-rosiysku-agresiyu-v-ukraini-postrazhdav-1271-objekt-kulturnoi-infrastruktury/>
3. <https://www.museum-ukraine.info/?p=14835>
4. [https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Strizhkova19Mono/Strizhkova19Mono%20\(9\).pdf](https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Strizhkova19Mono/Strizhkova19Mono%20(9).pdf)
5. <https://upmp.news/ua-in-ukraine/strong-yak-vberegty-kulturnu-spadshhynu-ukrayiny-strong/>

УДК 341.462.1:641/642:355.01(043.2)

УДВОРГЕЛІ Л.І.

кандидат технічних наук, доцент
Мукачівський державний університет

МОЛНАР-БАБІЛЯ Д.І.

кандидат хімічних наук, доцент
Мукачівський державний університет

КОРНІЙЧУК Б.

здобувач
Мукачівський державний університет

ГАСТРОНОМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

Кулінарна дипломатія і «gastrodiplomacy» є важливим інструментом зовнішньої політики, а українська кухня - ключом до взаєморозуміння та співпраці між народами.

Публічна дипломатія - це цілий комплекс заходів, які через конкретні комунікаційні канали використовуються для формування та просування позитивного іміджу країни у світі. Війна України за відновлення територіальної цілісності і остаточний вихід з-під впливу росії триває на багатьох фронтах, і гастрономічний - один із них [1].

Українські ресторани, кафе, кав'ярні з перших днів воєнного стану налаштувалися на нові реалії. Частина з них почала безкоштовно забезпечувати військових і цивільних людей їжею. Інші зробили зі своїх кухонь волонтерські гастрономічні цехи, готуючи тисячі обідів на добу.

Гастрономічний фронт важко помітити відразу: тут не так багато яскравих перемог, які могли б стати частиною нового національного героїзму. Війна, яка відбувається в Україні, стосується відразу кількох надзвичайно важливих речей:

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>